

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Stratan Igor în numele inculpatului Ciorba Leonid, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2018, în cauza penală în privința lui

Ciorba Leonid XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 20.05.2015 pînă la 20.11.2016;

Instanța de apel de la 20.12.2017 pînă la 20.02.2018;

Instanța de recurs de la 08.05.2018 pînă la 13.06.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 20 noiembrie 2017, a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Ciorba Leonid pe semnele prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în temeiul art. (2) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016.

1.1. Prin aceeași hotărîre a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Boțan Alexandru, însă în privința lui hotărîrea nu se contestă.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a constatat că, inculpatul Ciorba Leonid la data de 24 octombrie 2015, aproximativ la ora 04:50, aflându-se împreună cu inculpatul Boțan Alexandru și alte persoane în loc public și anume în incinta localului „XXX”, amplasat în mun. Chișinău, XXX, ce aparține lui „XXX” SRL și activează în regim de 24/24 ore, în prezența mai multor persoane și personalul localului, având un comportament agresiv și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate încălcând grosolan prin acțiunile sale intenționate ordinea publică, după ce inculpatul Boțan Alexandru, a iscat un conflict cu Davîdov Nicolae și persoană neidentificată care la fel în acel moment se aflau în local și la un moment dat pe neașteptate i-a aplicat o lovitură bruscă cu capul în față lui Davîdov Nicolae, cauzându-i leziuni corporale și dureri fizice, a ieșit afară la terasa localului, unde împreună cu inculpatul Boțan Alexandru și alte persoane pe de o parte și un grup de persoane de altă parte au început să se bată și să-și aplice lovituri reciproce cu pumnii și picioarele, inclusiv și cu scaunele care se aflau la terasa localului, peste diferite părți ale corpului cauzându-și reciproc leziuni corporale și totodată deteriorând scaunele și bunurile care aparțin lui „XXX” SRL și anume 7 scaune în valoare de 400 lei fiecare, 5 felinare în valoare de 1400 lei fiecare, podeaua din exterior reparați căreia constituie suma de 1500 lei, geamul exterior al localului confecționat din sticlă specială călit, în valoare de 7000 lei, adică bunuri materiale în sumă totală de 18300 lei și la un moment dat a da jos intenționat motocicleta de model „Viper”, care la fel aparține „XXX” SRL și a început a lovi în continuu în ea cu picioarele, deteriorându-i rezervorul, cât și alte piese în valoare de 3000 lei, prin ce a cauzat întreprinderii „XXX” SRL, o daună materială considerabilă

în sumă totală de 21300 lei și a periclitat activitatea normală a întreprinderii, după ce a părăsit locul comiterii infracțiunii.

În ședința de judecată inculpatul Ciorba Leonid a declarat personal prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și nu a solicitat administrarea de noi probe, potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală (f.d. 200, 203).

3. Nefiind de acord cu sentința menționată avocatul Stratan Igor în numele inculpatului Ciorba Leonid a atacat-o cu apel, prin care a solicitat casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu încetarea procesului penal și liberarea inculpatului Ciorba Leonid de răspundere penală cu atragerea la răspundere contravențională potrivit art. 55 Cod penal, cu stabilirea sancțiunii sub formă de amendă.

În argumentarea apelului declarat, avocatul a invocat următoarele:

- sentința primei instanțe este neîntemeiată în partea aplicării pedepsei penale;
- instanța de judecată la adoptarea soluției de încetare a procesului penal în baza Legii privind amnistia și respingerea solicitării apărării privind încetarea cauzei penale în baza art. 55 Cod penal, nu a individualizat just criteriile generale de individualizare a pedepsei aplicate deoarece inculpatul poate fi corectat și reeducat și prin aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, din motiv că ultimul întrunește toate condițiile prevăzute în norma materială dată;

- s-au stabilit un șir de circumstanțe atenuante și anume căința activă, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, recunoașterea vinovăției, anterior nu fost atras la răspundere penală și contravențională, care potrivit art. 78 Cod penal, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa principală se reduce sau se schimbă, ceea ce în speța dată lipsește;

- în cazul dat nu poate fi vorba de calitatea actului de justiție prin obligarea instanței de a motiva sentința adoptată pentru a asigura o transparență a justiției care ar trebui să fie nepărtinitoare și să acționeze doar în interesul legii, ceea ce în actul procedural dat lipsește eu desăvârșire.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2018, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Stratan Igor în numele inculpatului Ciorba Leonid, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, sentința primei instanțe a fost contestată numai în partea stabilirii pedepsei penale, iar ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, sentința nu a fost atacată.

Fiind audiat în instanța de apel inculpatul Ciorba Leonid a susținut pe deplin declarațiile oferite la urmărirea penală și în prima instanță, potrivit cărora a recunoscut integral vina în comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a menționat că, referitor la motivele invocate de avocat, ce vizează încetarea procesului penal și liberarea de răspundere penală a lui Ciorba Leonid cu atragerea la răspundere contravențională potrivit art. 55 Cod penal, se apreciază ca fiind nefondate.

În conformitate cu prevederile art. 55 alin. (1) Cod penal, persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art. 181¹, 256, 303, 314, art. 326 alin.(1) și (1¹), art. 327 alin. (1), art. 328 alin. (1), art. 332 alin. (1), art. 333 alin. (1), art. 334 alin. (1) și (2), art. 335 alin.(1) și art. 335¹ alin.(1), poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere

contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Instanța de apel a concluzionat că, nu este rațională și echitabilă solicitarea avocatului cu privire la aplicarea în privința inculpatului Ciorba Leonid a prevederilor art. 55 Cod penal, prin care s-ar înceta procesul penal pornit în temeiul art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, liberându-l pe inculpat de răspunderea penală cu tragerea la răspundere contravențională, deoarece nu se va realiza scopul pedepsei, or, pedeapsa penală reprezintă un remediu echitabil atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În acest context, se reține ca plauzibilă concluzia primei instanțe potrivit căreia, este inoportună aplicarea art. 55 Cod penal față de incubatul Ciorba Leonid, ținând cont de gravitatea infracțiunii, care a fost comisă în participație, de motivul comiterii actelor huliganice și intensitatea acțiunilor comise, consecințele acestora, precum și comportamentul inculpaților după comiterea infracțiunii și anume că prejudiciul material a fost reparat părților vătămate peste 2 ani de zile, după comiterea infracțiunii.

Totodată, potrivit art. 1 alin. (1) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25- a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din nr. 210 din 29.07.2016 (în vigoare 09.09.2016), se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculcate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sânt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2-9, 11 și 12.

Conform art. 2. alin. (1), alin.(2), alin. (3) din Legea menționată, procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani. Încetarea procesului penal conform alin. (1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculcate, în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî aplicarea prezentului articol dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată și inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 10.

În conformitate cu art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

În conformitate cu art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei prevăzute de art. 275 pct. 4-9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cazurile prevăzute la art. 53 din Codul penal.

Potrivit art. 332 Cod de procedură penală, în cazul când pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5) - 9), 285 alin. (1)

pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Instanța de apel a menționat că, inculpatul Ciorba Leonid a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, se căiește sincer de cele comise și a reparat prejudiciul cauzat părților vătămate prin infracțiune fapt confirmat de către acestea în cadrul ședinței de judecată a instanței de fond, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, care potrivit articolului 16 alin. (3) Cod penal, se clasifică ca mai puțin gravă, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii.

Astfel, inculpatul Ciorba Leonid a manifestat căință activă în cadrul procesului penal, or, persoana poate fi liberată de răspundere penală dacă îndeplinește una din condițiile prevăzute la articolul 57 Cod penal, potrivit căruia, persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.

În atare situație, în speță sunt îndeplinite condiții caracteristice căinței active, prin prisma prevederilor articolului 57 Cod penal.

Prin urmare, prima instanță corect a constatat relevant la caz încetarea procesului penal în privința lui Ciorba Leonid pe art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, aplecând Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din nr. 210 din 29.07.2016 (în vigoare 09.09.2016).

5. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de apel, avocatul Stratan Igor în numele inculpatului Ciorba Leonid, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod penal, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de încetarea procesului penal și liberarea inculpatului Ciorbă Leonid de răspundere penală cu atragerea la răspunderea contravențională potrivit art. 55 Cod penal cu stabilirea sancțiunii sub formă de amendă. Recurentul invocă aceleași motive declarate în cererea de apel. Totodată, se invocă că, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 61 Cod penal, ori în hotărâre nu au fost indicate circumstanțele care oferă posibilitatea aplicării art. 55 Cod penal ca ulterior să fie argumentat respinse; nu a individualizat just pedeapsa aplicată deoarece inculpatului poate fi aplicate prevederile art. 55 Cod penal; instanța de apel a trecut cu vedere peste un șir de circumstanțe atenuante.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință privind opinia asupra recursului declarat de avocatul Stratan Igor în numele inculpatului Ciorba Leonid, prin care a menționat că, este de poziția respingerii acestui recurs, deoarece decizia instanței de apel este justă și corespunde prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal constată că, motivele invocate de autorul recursului nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul penal reține că, în recursul ordinar, apărătorul a invocat în drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, precum că, hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, greșit instanța de apel a menținut sentința primei instanțe și a respins solicitarea apărătorului privind aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal.

Colegiul penal menționează că, potrivit art. 55 Cod penal, persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art.181¹, 256, 303, 314, art.326 alin.(1) și (1¹), art.327 alin.(1), art.328 alin.(1), art.332 alin.(1), art.333 alin.(1), art.334 alin.(1) și (2), art.335 alin.(1) și art.335¹ alin.(1), **poate** fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Din cele expuse Colegiul penal reține că, aplicarea acestor prevederi legale este un drept al instanței, dar nu este obligație de a aplica norma dată sau nu, pe care instanța o aplică în dependență de circumstanțele cauzei și reieșind din propria convingere că, corectarea persoanei este posibilă fără a fi supusă pedepsei penale.

De asemenea, Colegiul penal analizând temeiul invocat în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, consideră că în prezenta speță acesta nu și-a găsit confirmarea, ori instanța de apel menținând primei instanțe și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61,75, 76, 77 Cod penal, pentru a aplica sa nu prevederile art. 55 Cod penal.

Colegiul penal menționează că, instanța de apel corect a ținut cont de persoana inculpatului, de căință sinceră, anterior nu a fost atrasă la răspundere penală, a recunoscut vina integral, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, la locul de trai se caracterizează pozitiv și cauza penală s-a judecat în baza probelor administrate de organul de urmărire penală potrivit prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, de faptul că a achitat prejudiciul peste 2 ani, prin urmare, nu este rațională și echitabilă solicitarea avocatului cu privire la aplicarea în privința inculpatului Ciorba Leonid a prevederilor art. 55 Cod penal, prin care s-ar înceta procesul penal pornit în temeiul art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, liberându-l pe inculpat de răspunderea penală cu tragerea la răspundere contravențională, deoarece nu se va realiza scopul pedepsei, or, pedeapsa penală reprezintă un remediu echitabil atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Astfel, soluția instanțelor de fond stabilită lui Ciorba Leonid cu aplicarea amnistiei și încetarea procesului penal în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, este una corectă și va atinge scopurile enunțate în prevederile art. 61 Cod penal, va duce la restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În consecință, raportînd situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul concluzionează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-417

Cod de procedură penală, iar recursul declarat, este vădit neîntemeiat și se apreciază ca inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Stratan Igor în numele inculpatului Ciorba Leonid, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2018, în cauza penală în privința lui **Ciorba Leonid XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **11 iulie 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan